

2 Timouti
Olo Iyoswo Tifinjo loso Poul
Timeoutimne'no
Mt'mokumentisofoho.
Olo Hungkuno Simo'mjofoho.

Jisas ahwomomne'no nto simentiso sohonta soswo *teti-foua'nji* (34) *teti-eti'nji* (38) nto uyakolo'mentisopolikeno olo iyoswo loso Poul mt'mokumentisofoho. Timouti iyoswo simo'mjoso Poul kako ango Efesos sopo mamnehono huno ose uyahonngki mt'mokumentisofoho. Oso huno uyimentisoso nehopeho. Kako Efesos sopo ne'no mammentono. Hofiko kakimo impe intofontifi ango Loumne'no motasimentohofofoho. Oso ango hopo sopo humanto hofiko ngkimo wofonjonisyantifeho. Kako huno ose uyahonngki oso hohosohonta Poul kako Timeoutimo hungkuno ae'uyo uyimonto olo iyoswo tifinjo loso mt'mokumentisofoho. Poul kako Timouti sohwo ango Loum sopo wosonohonapono lonto olo iyoswo loso mt'mokumentisofoho. Olo iyoswo loso Poul kako Timouti sohwo Anituye hungkuno joso'no wonimango'no yonohonto mt'mokumentisofoho. Kako simeho hi'ntnnono yokumpohn'nyo'nji lohofihwosi Anituye syoho uyononto olo iyoswo loso Poul Timeoutimo yokumpohn'nyo umokumonto mt'mokumentisofoho.

Olo iyoswo hiloso Poul kako ango Loum sopo impojoho yonto mt+'mokumentisofoho. Oso'no nakwo olo iyoswo homo lomo atofu lihwasu tifi un'ngkohwano.

¹ Nje hwomu Timouti sohwasu, ngko Poul K'ilais Jisasiye hungkuno a'amumo lut+huku'mofu (*apousel*) syoho'njo sohwo'ni olo iyoswo losu kikimne'no mt+'mokalokwenu. An'itu kakoe hunu mta'ni nonihwosopento nt'imento, A'amu K'ilais Jisasi'no songu humayo'ne sejopalofoho. Kakoe temtitofo imo'n'ngkahon'ngkuji ango songu ne'no humayo'ne uy'monnoho. Oso'no olo hungkuno hisu k'iko a'amu ango'meemju somu filut+huku'mofu. Ose ntonto nihwat'imentisu hwo'nyoho.

² Timouti, k'iko nje mehomi sohwasimu ngko s'meho kijopalokwenu. Nan'ngkwowhu An'itu sohwo'nji nakwoe Hwe Engu K'ilais Jisasi'nji siku'monta'i siku yo'mayo wop'ngu kilohofohosisi kikine'no hitoho ulofihwoso'no j'je s'meho pompenjiyo wokijopanjiyoho.

Nakwo An'ituye hungkuno wop'ngu somne'no won'mangu nanyo'eno.

³ Nje ajuyohwosa hof'iko An'ituye yahinomu tifi in'ngkamotofo pa'nyosu ngko huhwo'ni An'itumu tifi in'ngkoyalokwenu. Nje s'meho ole manjofoho. K'iko wonyo hwosoho. Ose manjofoho. O'o, An'itumne'no hi n'imo'n'ngkahon'ngki kakoe s'meho wop'ngu umokumonne'no yohono. Im'ngon'ji hinjopo sikwo'miyomu ngko Mpohumu jomu ul'wo'nonji

kikine'no huno syakuf+syonji isamoyoka ul+wo'n+ingkohono.

⁴ Ngko nokiliko'mahon+ngko kiko humotaho sont+mahnno so'no huno syakuf+syonji nje simeho wop+ngo wan+mo'nono lonji wakohon+monne'no yohono.

⁵ Kiko Anitumo simeho hi'ntnnono ne uyalokuno so'no huno nifohotokwoho. Simo'mo jije atohwo Louis kako Anitumo simeho hi'ntnnono uyahon+ngki hanna'wohi Yunis kako Anitumo simeho hi'ntnnono uyahon+ngki olohonta ngko huno ole niyohi, Kiko Anitumo simeho hi'ntnnono uyalokuno. Mango'nohini molalokuyohino. O'o, simeho hi'ntnnono ne uyalokuno.

⁶ Oso'no jije hunoso olo so'no kufohotofalokweno. Hohonta nakwo kikimo aho kilonji+mokument+hwone sohonta nje aho kisokisyahon+ngko Anituye Towahuno kakoe yokumpohn'nyo kijapmmentisofoho. Oso kijapeso engo umo'nono. Hwe fihwo kako toho fuyo intofososo toho engo wosijao'montonoho. Oso hopaso Anitu kikimo kijapeso engo umo'nono.

⁷ Kiko huno kiyohoho. Anitu kakoe Towahuno nejapeso nakwo a'amumne'no iyoho nanyo'ne nejapmmentiso'maho. O'o, olo'ne nejapmmentono. Nakwo Anituye yokumpohn'nyo'nji yo'mayo iyo'ne a'amu somne'no hitoho nalofone nakwoe a'apahomnohini syaf+siyo'ne'maho. O'o, hwahoponjo yahino wonyo somo monje esy+hwasi Anituye hon+ngkanomo nto'no

in+ngkayo'ne, oso'no nejpammentono.

⁸ Oso'no oso hiso An+tu kijapeso engo i'mokohoji kiko nakwoe Hwe Engo sohwoe hungkuno a'amu somo lut+hwahoji won+mango kin+ngkuhwoloho. Ngko nakwoe Hwe Engofe hungkuno lut+hwanji impo'angomo humale so'no kiko won+mango kin+ngkuhwoloho. O'o, An+tu kakoe yokumpohn'nyo'nji kakoe hungkuno lut+hwahoji yo'mayo tango ngkimo ni'maso pa'nyoso kikimo woku'mano. An+tu wokufo'ma'montonoho.

⁹ An+tu kako nakumo asomo net+imayo'ne hon+ngkano nto hwosampento kakoe mehomine wop+ingo'nohini imo'nyo'ne johone nelalofoho. Nakwo hon+ngkano wop+ingo imotohwone so'no An+tu kako johone monelalofiyohoho. Awonoho. An+tu kako'nohini huno syaf+syonto simeho nejaponto johone nelalofoho. Hohonta An+tu nakwoe hwahomamti'mokummentiso sohonta kako nakumne'no huno syonaf+syonto simeho nejaponto hwangku Kilais Jisas nejapmne'ento limentisofoho.

¹⁰ I olohonta Kilais Jisas kako nakumo nto none'manto kako nakumo asomo net+imayo'ne hon+ngkanoso uti+hwa'nyopo weho. Kilais Jisas kako songo lika'mentiso sohonta kako poyo pe'nyo somjo yokumpohn'nyo somo hwotohofento kako songo ne'no humayo'ne hon+ngkano hwosampo'mentisofoho. Oso'no a'amu kakoe hungkuno wop+ingo somo simeho uyososo'no songo ne'no humayoso woma'montonoho.

¹¹ Kako kakoe hungkuno wop+ingo ujo'ne ni+hwosopo'mentisofoho. Oso'no ngko hungkuno

lutihuku'mofo (*apousel*) syoho'njo hwo'nyoho.

12 Oso hiso'no olo tango hiloso ni'mahon'ngki ngko won+mango mannyofoho. O'o, ngko Kilais Jisasimo simeho hi'ntnnono uyalokwe lohumne'no huno niyohoho. Olo syoho ntapmmentiso somo kako hofiyo ni'mokosyohumentan'ngkuhwosi olo syoho loso ne'no nowentan'ngkuhwosi oso Sikuno Engo ae'uyoso i'mofaponefoho.

13 Oso hungkuno lokitihwamoteso'no kiko yokumpohn'nyo kesyohumahoji yahino hisomo hofiyo fin'ngkayo. Kilais Jisasi'nji nohumahoji kakoe hungkunomo in'ngkahuji a'amu somo simeho hi'ntnnono engo uyo.

14 Olo syoho wop'ngo loso Anitu jije ahomo ho'nakohumentisoso kiko nto'no mokosyohumaho. Anituye Towahuno Wop'ngo kikimo humaso sohwo kakoe yokumpohn'nyo kijap'hwosi wokufo'mano.

15 Kiko huno moi'wonoho. Hwe hufa'u Fijelosi'nji Hemoujenesi'nji oso hwa'u'nji a'amu hopi'nono hwaho Esiyanta'angoso olopo ngko nohumanji ngkine'no hohujo nto ikinjan+mo'malofofoho.

16-17 I hwe anga'nohino Ounesifoulos, ngko impo'angomo nohumentahon'ngko kako anga Lom i'mofaponto ngkine'no hafihafe tipento tipenohon+ma'n+masofoho. Kako ngkine'no won+mango munyofoho. O'o, sikuno pi'n'ngo engo kako noni'mahon'ngki nje simeho wop'ngo ni'mokonto yokumpohn'nyo nisosofito'masofoho. Oseso nakwoe Hwe Engo

sohwo Ounesifoulosi'montohwamo wopingo umokosyohumamontonoho.

¹⁸ Hohonta ngko Efesos osopo no-humentan+ngko Ounesifoulos kako nifo'mawo'n+mentisofoho. Oso'no kiko huno kiyohoho. Oso Sikuno Engo hungkuno ikwolofone somo Anitu kako Ounesifoulosimne'no hitoho ulofihwosi wopingo ulohofonefoho.

2

Kiko Kilais Jisasiye hungkunomnohini fin'ing kayo.

¹ Oseso nje hwomu sohwo, nakwo Kilais Jisasi'mo ufohi'n+ngkahon+ngkuhwoni Anitu kakoe yokumpohn'nyo nejap+wo'n+ngkisofoho.

² Oso'no kiko Anituye hungkuno ngko a'amu pi'n+ngo engo somo uliwo'n+ngkahon+ngko kiko upa'n+mentohinofoho. Oso hungkuno hiso kiko nomokosyohumahotoho. O'o, nom'ne a'amumo lutihwawo'n+ngkijo'no kako hungkuno homo somo nomahwosi nom'ne somo wolutihwahwono.

³ Kiko Kilais Jisasiye syoho'njo sohwo olo syoho losomme'no tohino majo'manji tohino mayoso'no iyoho kinyo'eno.

⁴ Pahnnimo hungkuno hufa'u sihune wakilimo. Hungkuno simo'mjoso olenoho. A'amu nomihwoe syoho ulohofiyoh sohwo kako nom'ne hwafe syoho kengo kengo so'nji miyonehoho. O'o, syoho kakwo'yohwoe simeho wopingo umo'none'ento kako simeho anga'nohino'nji kakoe syoho wopingo

iwo'n'ingciso hweho. Nomihwoe syoho miy'iwo'n'ingciso hweho.

⁵ Hungkuno nom'ne ole, a'amu kako hano mjake'we hnnyo sohwo kako yo'mayo so'no hi umo'n'iwo'n'ingciso so'no huno mosyafi'siyo'njo monje yasyonto sikuno huhwo huhwi kako mjake'we hnnyo yahinoso yamofo ne'no iwo'n'ingciso hweho. Ose miyo'manji kako a'amu nom'ne somo muyakolofonehoho. O'o, kako mjake'we hnnyo somjo hamniyohoso momanehoho.

⁶ Hungkuno nom'ne ole, hwe fihwo kako syoho yokumpohn'nyo yonto wosopayo hulonto oso syoho homo somo ne'no mokosyohumawo'n'ingciso hweho. Wosopayo si'mo'mjoso toyo y'hwoso'no hwe huhwo sohwo kako wosopayo hiloso kaki'no woma'montonoho.

⁷ Oso hungkuno hufa'u si'hune somne'no huno fi'syafi'syo. Nakwoe Hwe Engo sohwo ji'je hunomo ehohosakisyi'hwoso'no hungkuno hwapi'ngo ne so'no huno ito'no wakiy'i'montonoho.

⁸ Olo hungkuno loso'no sikuno huhwo huhwi huno fi'syafi'syo. Jisas K'lais, Ntefitiye imu sohwo kako tohino engo nomanto poyo imo'nonto apa'no nolikafonto ni'hu'nahone songo ne'no humaho. Oso hungkuno wopi'ngoso ngko luti'hwawo'n'ingkohe hwo'nyoho.

⁹ I oso hungkuno hiso luti'hwawo'n'ingkohe so'no a'amu wonyo hwosoho ntontifi impo'angomo ni'humojahon'ingkofo ngko tohino engo malokweno. I oso'no An'ituye hungkunoso

impo'angomo mohumanehoho. O'o, ifofo hopa
ango'meemo womanjao'mtonoho.

¹⁰ I Anitu nje a'amu ne imo'n+fitnne'ento nto
uhwosopo'mentiso somne'no oso hungkuno
lut+hwawo'n+ngkoheso upa'n+ifjoso Kilais
Jisasimo simeho hi'ntnnono ufijo'manji
kako songo ne'no humayo wonyoangkafoso
uy+montonoho. Oso'no oso a'amu homo somo
ufo'mayo'ne'manji yo'mayo tango n+masoso
wop+ngofoho. Ngko yokumpohn'nyo ito'nimeso
simeho wop+ngo'nji tohino woma'mo.

¹¹ Olo hungkuno a'amu Kilais Jisasimne'no
liwo'n+ngkohoho loso nehopeho.

Nakwo kako'nji poyo sape'n+iment+hwone
hn'nwi nakwo kako'nji songo
nohument+hwanefoho.

¹² Yo'mayo tango kakoe syohomne'no nakumo
ne'mahon+ngkuhwosi yokumpohn'nyo
lohofaso'manji nakwo kako'nji
yofe engo masoso a'amu somo
nomokosyohument+hwanefoho.

Nakwo kakimo hohujo ikinj+mofasoso u kako
nakumo hohujo ukinjonao'montonoho.

¹³ Nakwo hungkuno ne'nji hwasyo'nji
liwo'n+ngkuhwonefoho.

I Anitu ose'njo hwo'maho.

Kako hwasyo hungkunoso ane hweho.

Kako hungkuno ne'njo liwo'n+ngkiso hweho.

Kakoe hungkuno ne'no nowent+hwonefoho.

Yo'mayo so'no nakumo nalonteso ne
imo'n+iwo'n+ngkohoho.

A'amu Anituye syoho hofiyo yalokunjo sohumo Anitu kako yofe engo uyalofoho.

¹⁴ Jije a'amufe hunomo olo hungkuno loso'no yokumpohn'nyo ufohotofiwon'nyo. Ole uso. Anituye yokumpohn'nyo'nji hungkuno waselimonne'no yohono. Hungkuno anga'no anga'no ajwomta'ango so'no yoka hnn'ngkutoho. Ose uso. A'amu fehohnjoso yoka hungkuno nupa'n'ngkuji hofikoe huno somo wonyo umokumontonoho. Oso yokaso ne anefoho. A'amu homo somo mufo'manehoho.

¹⁵ Kiko Anituye syoho yokumpohn'nyo ne'no fiyo. Ose iso'manji jije syoho somne'no kiko wonimango makinonehoho. Syoho hofiyo isoso Anitu wakil'montonoho. Nje syoho ntohofiyo wopingo hwosoho. Ose wakil'montonoho. Kiko Anituye hungkuno nehopi hwapingo neso ito'no flutihwaho.

¹⁶ A'amu yo'mayo hwahoponjo hwasyo hungkuno hnniwo'n'ngkohoho somne'no i'waho fiyimno. A'amu hofiko hwasyo hungkuno ose hnniwo'n'ngkohofoso a'amu nom'nemo hwasyo hon'ngkanomo ikinjaofone wolipemotowantifeho. Anitumne'no hohujo ikinjimo'malofofoho.

¹⁷ Hofikoe hwasyo hungkunoso malofoyo pa'nyofoho. Simo'mo meyo kiyihwoso'no osopo a'apaho hopi'nonohinomo ifehu'mokasyonto uyo engo imo'n'wo'n'ngkohoho. Hwe hufa'u Himeneyos'nji Filetos oso hwa'u siko oso yahino yiwo'n'ngkisiyo hwa'uyoho.

¹⁸ A'amu ose sohwa hungkuno ne'njo somo hwosopisyafiwo'n'ngkohofofoho.

Ole lutihwalokwofo, Jisasiye songo ne'no humayoso nto ma'malohwonefoho. Tifi no'mo apa'no molikafe'njo yanefoho. Oso'no a'amu Jisasi mo simeho hi'ntnnono uywo'n'ngkohoho fehohnjoso hofikoe hunomo wonyo imokalokwofo.

¹⁹ Anituye a'amu neso hofiko mnangkwasaho yokumpohn'nyo wonjwo'n'ngkuhwone pa'nyofoho. Nangkumehoso masyuyofoho. Fompokumo mmo'nyofoho. Oso a'amu homo somne'no Anituye hungkuno ole nalohi, Anitu Hwe Engo sohwo kakoe a'amu ne somne'no huno uyohoho. A'amu mango'nohino so'ntnne'no huno uyohoho. I nom'ne hungkuno ole nalohi, A'amu fihwo ngko Anitu Hwe Engo sohwoe a'amu ne hwo'nyoho loso sohwo kako hon'ngkano wonyo nihu'nahone miyonehoho. Nihu'nahone hon'ngkano wonyo somo hohujo ukinjamofono.

²⁰ A'amu Anitumne'no uhu'mokuwo'n'ngkohoho somne'no pahnnimo hungkuno upa'nyo. Ango engo somo noswano, hwontoho, iku'yo yo'mayoso pi'n'ngo weho. Fehohnjoso hamniyoho engo'nji mpe imentohofoho. Fehohnjoso hwaho'nji mti'mokumentohofoho. Fehohnjoso iyoswo'nohinofoho. Noswanyo wop'ngo sopo wosopayo nopolofasyikuji a'amu yofe engo'njo somo uyantifeho. Iku'yo wonyoso jopaho hi'nji woho'naofantifeho.

²¹ A'amu fihwo yo'mayo hon'ngkano wonyo, huno wonyo, oso nihu'nahone ho'naofihwosi kiho ane nohumentan'ngkuhwosi kako noswanyo hamniyoho engo'nji mpe imentohofoho

pa'nyo hweho. Kakoe Hwe Engo sohumne'no simeho anga'nohino'nji Anituye syoho'no hi umo'nyo sohwo Anitu oshumo yo'mayo syoho wopingo uyimtonoho.

²² Mu songo hwomu songo hofikoe hunomo huno wonyo simeho fefoyo yo'mayoso u'mawo'n'ingkohoho. Oso hiso'no kiko i'waho ne'no yohoji hohujo fikinjamofu. A'amu nom'ne sohwo Hwe Engo Anitu sohumne'no jomo uliwo'n'ingkohoho so'nji sekwo simeho anga'nohino'nji hon'ingvano wopingomo hano fiyimno. Kilais Jisasi'mo simeho hi'ntnnono uyimno. A'amu hopi'nonohino somo simeho hi'ntnnono uyimno. Simeho pompenjiyo'nji fosyohumanno.

²³ Kiko olo so'no huno kiyohoho. A'amu Anitumne'no huno muyo'njoso hofikoe siki hungkunomne'no yoka hnniwo'n'ingkohofofoho. Hofikoe hungkunomne'no kilohon'ingkujo'no'manji kiko hohujo fikinjafo. Hofiko'nji yoka hungkuno nohningkutoho.

²⁴ Nakwoe Hwe Engo Kilais Jisasiye syoho ulohofiyo sohwo kako nom'ne a'amu'nji ikujoho mofongki'nanehoho. O'o, kako a'amu hopi'nonohino somo hitoho ulofihwoso'no wopingo ulohofono. Kako Anituye yahino wopingoso hofiyo wolutihwano. Nom'nehwa kakimo wonyo ulohopijo so'no kako simeho wopingo'nji wohumano.

²⁵ Oso a'amu Anitumne'no hohujo nto ikinjimo'malofu sohwo Hwe Engo sohwoe

syoho ulohofiyo sohwo kako hungkuno pompenjiyo ulihwosi Anituye honingkanomo apa'no u'mayo'ne ufo'mano. Anitu a'amu homo somo huno songo uyo so'manji hofikoe huno kokato'nnyo somo nihu'nahone noho'namofikuji Anituye hungkuno ne'njo somo uningkowantifitkeno.

²⁶ Seten hofiko'ne hofoyo lisyoswofahumentiso somta'ni po'mentisofoho. Hofiko Seteniye hunomo iningkowalokwofo. I Anituye hungkuno ne'njo upa'nifijoso huno ehohosasyihwoso'no Seteniye hofoyo mta'ni wohumpeentifeho. Anituye hunomo uningkowantifeho.

3

Sikuno ae'uyo mofone sopo a'amufe yahino wonyo mikunimposo i'mofaponefoho.

¹ Olo so'no kiko huno wakiyono. Sikuno moi'wo umo'nimo lihwosi yoso sohonta yo'mayo yahino wonyo iyoso yo'mayo tango u'mayoso i'mofaponefoho.

² Oso hohosohonta a'amu hofiko huno hofikine'nohino syafihupitnnefoho. Ho'yango'nji hamniyoho ntnnohini syafihupitnnefoho. Hofikoe yofe'nohino ho'noma'nifitnnefoho. Ole lifitnnefoho. Nakwo'nohino huno'nji'nwoho. Ose lifitnnefoho. Nom'ne a'amu somo wonyo hungkuno'nji sitofo'nji ulifitnnefoho. Kaningkwowwo'ya'umne'no hahn'nyo ifitnnefoho. A'amu hofikimo wopingo ulohofahoningkujoso hofiko isamoyoka

ulanti+hm'maho. Anituye yo'mayo so'no sifajo hungkuno ulifijoso honingkano wopingo somo hwotoho fifitnnefoho.

³ Hofiko'montohwanne'no hofiko simeho afa minyofoho. A'amu nom'ne somne'no hitoho mulofe'njo ifitnnefoho. O'o, yoka nohningkuji yoka hiso moi'wo mmo'nonehoho. A'amu Anitumo miningkayo'njoso hofiko nom'ne a'amumo tango mayoso'no hwasyo hungkuno lifitnnefoho. A'amu yo'mayo wonyoso hofikoe simeho umo lonteso ifitnnefoho. Sikiyahu iwo'nningkiso hopaso hofiko a'amu nom'nemo fonifonyo ulohopitnnefoho. A'amu hofiko honingkano wopingo'njo somne'no nakwolaho ulifitnnefoho.

⁴ Hofiko hofikoe a'amu somne'no tokoyo'ofu ulohopitnnefoho. Hofiko yofe engo mayo'ne nom'ne a'amu somo hwotoho feehufitnnefoho. Ole hnnifitnnefoho, Nakwo yo'mayo so'no huno hwapingo'njo'nwoho. Yo'mayo hofikoe simeho wopingo umo'nyo'neso oso hofikoe anituyoho.

⁵ Hofiko Santemo uhwoningkuji Anituye hungkuno ko likuji mango'nohini hwafoho. Anituye yokumpohn'nyo kakoe honingkanomo ito'no iningkayo'neso ane hwafoho.

Oso a'amu homo somne'no iwaho ito'no fyo. Hofikine'no hohujo fikinjamofu.

⁶ Oso a'amu fehohnjo hiso hofiko poji poji yontifi a'amu somo hwasyo hungkuno ole ulifitnnefoho, Anituye hungkuno wolosetihwano. Ose ulikuji hofikoe angomo nosyukuji hofiko'nji humafitnnefoho. Nohumafikuji hofikoe hwasyo hungkuno

lutihwafikuji moya'mi fehohnjo honingkano wonyo'njo so'no hofikoe hunoso nohayo muyo'njo yonefoho. Moya'mi sofa hofikoe hwasyo hungkuno somo iningkawekuji yo'mayo wonyo simeho umo lifijo so'no syafihupitnnefoho.

⁷ Oso moya'mi hofa sofa hofiko hungkuno songo upo'nano ko lifijo sofa Anituye hungkuno neso hofiko huno muyofafaho.

⁸ Hohonta hwe hwoso hufa'u hwa'u Janesi'nji Jampilesi'nji * siko Mosesiye mangohwa'u imo'nonji kakoe hungkunomo monje yahumentisiyefoho. Oso pa'nyo a'amu hwasyo hungkuno lutihwafijo sohwa hofiko Anituye hungkuno ne somo hwotoho feehufitnnefoho. Hofikoe hunoso kokato'nnyo'njofoho. Hofiko Anitu ne sohumne'no simeho hi'ntnnono muyo'njofoho.

⁹ I oso'no hofikoe syohoso ne mmo'nonehoho. Hohonta a'amu sohwa Janesi'nji Jampilesi'njiye yahinomo uhwonontifi ne anefoho lontifi miningkayo'njo imentohofofoho. Oso pa'nyoso a'amu hwasyo hungkuno lutihwafijo sohware yahinomo a'amu nuhwoningkuji miningkofitnnehofo.

Anituye hungkuno aho yokumpohn'nyo fikesyohumaho.

¹⁰ I kiko sohwozi, ngko'nji hano emoyontai yo'mayo hungkuno lutihwawo'ningkohe so'no kiko huno kiyohoho. Nje yahino hwapingo

---

* **3:8:** A'amu Jutaso hofikoe mpoeso ole, Janesi'nji Jampilesi'nji siko Mosesiye sikuno i'mofapmmentiso sohonta siko hwe hwoso'nji imo'nimojiyehwayyoho.

neso kiko huno kiyohoho. Ngko Anitumo simeho hi'ntnnono yokumpohn'nyo ne'no uy-onji ngko yokumpohn'nyo ito'nonji Anituye syoho iwo'n+ngkohe hwo'nyoho. A'amu sohwa nje hungkunomo haloho maposo'njo ko yontifi wonyo ko ntohofahon+ngkofi ngko hwe moya'mi somo simeho uy+wo'n+ngkohefoho.

¹¹ A'amu Antiyouk, Aikouniyam, Lisit+la oso a'amufe angopo nohumentan+ngko hofiko tango engo ntapmmentohoho so'no kiko huno kiyohoho. I oso tango ni'ma'mentiso somta'ni Anitu kako wae en+ma'mentono.

¹² Ou, hwe moya'mi hopi'nono Kilais Jisasimo simeho hi'ntnnono uyontifi Anituye hungkunomo hofiyo un+ngkowano lontifeso oso a'amumne'no a'amu nom'ne sohwa mangohwa imo'n+ngkuji yo'mayo tohino uyantifeho.

¹³ Hwe wonyo sohwanji a'amu hwasyo hungkuno'njo sohwanji hofikoe hon+ngkano wonyoso nomj+m+wentifi hon+ngkano wonyo m+kun+imposo imo'n+ngkahon+ngki a'amu nom'ne somo hon+ngkano hwasyomo ipemotawowo'n+ngkohof+hwafoho. Seten oso a'amu wonyo huhwo sohwo hwasyo hungkuno ul+hwo'so'no hofiko hwasyo hungkuno somo simeho uyantifeho.

¹⁴ I Timouti sohwo'si, Anituye hungkuno lokit+hwament+hwone somo kiko simeho hi'ntnnono ne'no uyohoji aho yokumpohn'nyo ne'no fikesyohumaho. Nakwo a'amu lokit+hwament+hwone hn'nwiye ne so'no kiko huno kiyohoho.

¹⁵ Kiko mehomi we'e sohwo'si no-

humanji Anituye Hungkuno Iyoswomo mt'i'mokumentohoho somo kiko nupa'nonji huno wopingo syofisyoma'mentohino sohonta oso iyoswoso huno wopingo ne'no kijopahonngki olohonta kiko Kilais Jisasimo simeho hi'ntnnono uyahonngkini kako kikimo asomo kitimayo'ne hweho.

¹⁶ Hohonta Anituye Towahuno sohwo kako a'amu anga'no anga'nohino sohwo huno wopingo uyahonngki a'amu sohwa iyoswomo mt'i'mokumentohofoho. Olo hungkuno loso Anituye huno ne'njoso nakumo lonetihwayo'nefoho. Nakwoe honngkano wonyomne'no utihwa'nyopo ujo ehontojwasiyo'nefoho. Ujo ehontojwasyihwoso'no nakwo Anituye honngkano nto'no inngkayo'ne nefe'mayo'nefoho. Honngkano wopingomne'no lonetihwayo'nefoho.

¹⁷ Olo iyoswo loso nakwo Anituye syoho ulohofiyo hn'nimo yo'mayo syoho wopingo so'no yokumpohn'nyo nejaponto Anituye syoho so'no ito'no enesyohumayo'nefoho.

4

Anituye hungkuno ne'njoso a'amu somo ne'no filutihwaho.

¹ Nakwoe Hwe Engo Kilais Jisas kako a'amu songo humalofo so'nji poyo pe'n'i'mentohoho so'njiye hungkuno ikawlofihwosi hofikoe yahino somne'no yano ilofone sohwo kako nopihwosi a'amu hopi'nonohino somo yofe engo'nji umokosyohumanefoho. Oso Kilais Jisas huhwo

sohwo'nji kaningkwohwo Anitu'ntnne'no sikoe timopo hungkuno yokumpohn'nyo wakilimonne'no yohono.

² Sikuno huhwo huhwi kiko a'amu somo Anituye hungkuno filutihwaho. A'amu Anituye hungkuno upo'nano likuji nto'no esyohumentan'ngkujo sohonta filutihwaho. I a'amu Anituye hungkunomne'no mosyafisiyo'njo humentan'ngkujo so'ntnne'no kiko Anituye hungkuno yokumpohn'nyo uso. A'amuso hofiko Kilais Jisasimo simeho hi'ntnnono uyifitne'eno lohoji kakoe hungkuno yokumpohn'nyo uso. A'amu honingkano wonyo'njoso hofikoe wonyoso noho'naofikuji Anituye yahino wopingo somo in'ngkayo'ne hungkuno yokumpohn'nyo filutihwaho. A'amu honingkano wopingo somo uyo'ne usofitofohojo ufo'maho. A'amu jije hungkunomo haloho maposo'njo somo yoka hungkuno nulohotoho. O'o, hungkuno pompenjiyo'nohini filutihwaho.

³ Hwangku sohonta a'amu hofikoe hunomnohini in'ngkafitnnefoho. Osohonta ole wolantifeho. Anituye yahinomo nakwolaho. O'o, yo'mayo nakwoe simeho wopingo namokiyo'ne oso'nohino upo'nano. Ose lifijosos a'amu hwasyo hungkuno lutihwayo pi'n'ngoso yo'mayo hungkuno simeho wopingo umokiyo'ne'nohini lutihwafitnnefoho.

⁴ Hofiko Anituye hungkuno ne'njo somne'no haloho pijwomokosyohumun'ngkuji a'mane hungkuno somo upa'n'fitnnefoho.

⁵ I oso'no kiko sohwosi, yo'mayo tango

ku'masoso jije huno nto'no ehohosak-
isyihwoso'no Anituye yahino somnohini simeho
anga'nohino'nji nto'no finingkayo. Jije syohoso
a'amu somo Anituye hungkuno yokumpohn'nyo
filutihwaho. Kiko Anituye syoho ulohofiyo
sohwosi kiko a'amu somo ufo'mayoso syoho
ne'njo fiyo.

Nje syohoso moi'wo umo'nimonte'no yohoho.

⁶ Oso hungkuno kikine'no mtimokohe
somo kiko hofiyo finingkayo. Nje sikuno
we'eneponoho. A'amu sohwa ngkimo
wofonjonisyantife'no yalokwofo. Ngko
ahwomomno wasimne hwo'nyoho.

⁷ Ngko mjake'we hnnyoso yokumpohn'nyo
yoho'nonji ne sopo nto imofohono. Anitumo
simeho hi'ntnnono uyimwenji oso syoho Anitu
ntapmmentisoso moi'wo esojwaofohono.

⁸ Mjake'we hnnyo somjo ho'yangoso nje Hwe
Engo ngkine'no ntomo'nohino esyohumaho.
Ho'yangoso olenoho. Nje Hwe Engo sohwo
asomo poso sohonta kako a'amu hopi'nonohino
sofe yahino somne'no yano nto'nohino ilofihwosi
kako ngkimo ntonfo, Kiko hwe wopingo
hwosoho. Ose ntonfoho. Ngkimnohinimaho.
O'o, a'amu hopi'nono Kilais Jisasimo simeho
hi'ntnnono uyontifi kakoe sikuno asomo peso'no
hontohumalofo somo ose ulonefoho.

Hungkuno ae'uyofoho.

⁹ Timouti sohwosi, kiko ngkiyepono komo'no
fipe.

¹⁰ Upa'nyo Ntemas kako ngkimo nto
nihwotimomaho. Kako hwahoponjo

yahino somne'no umo'n'ngkahon'ngki ango Tesolounika'no nto umaho. K'ilesen'is kako ango Ngkolesiya'no nto umaho. Taitas kako ango Ntal'imesiya'no nto umaho.

11 Luk kako'nohini ngko'nji humalohwoyo. K'iko Mak nut'mahoji ngkiyepono fi'pinyo. Kako nje syohoso wan'fo'ma'montonoho.

12 Ngko Tikikos'mo Efesos ne'no nto lihwaj'maleno.

13 K'iko wapmmo lohoji ango Ti'louas nje manji'mofo sawemoso Kapos'ye angomo ul'ko'ma'mentohe so'nji nje iyoswo so'nji ni'motape. Nom'neso yahwopaho somo hungkuno mt'i'mokinyo so'no ni'mo'n'ngkohoho. Oso'nji ni'motape.

14 Alek'isanta kako ahwomo yokino syoho'njo sohwo kako ngkimo wonyo engo ntoho'maso so'no An'itu kako tango engo uyonefoho.

15 K'iko huhwosi oso hwe huhwo sohumne'no i'waho nto'no fiyo. Kako nakwoe hungkunomo hwotoho nafewo'n'ngkiso hweho.

16 A'amu Loummjo sofe ango hungkuno nto'no mi'hwajiyo'ne sopo ngko nolohofonji nje hungkuno si'mo'mjo ulahon'ngko nom'ne a'amuso ngkimo mon'fo'mayo'njo imentohofofoho. O'o, a'amu hopi'nono ngkimo ni'hwot'i'mo'mentohofofoho. Oso ntohoho so'no An'itu kako tango muyo'njo iyo so'ne jomo ulalokweno.

17 I nje Hwe Engo kako ngko'nji nohumanto kakoe yokumpohn'nyo ntopahon'ngki An'ituye hungkuno wop'ngoso hofi'kimo lut'hwamentohefoho. A'amu Jutaso aneponoho.

A'amu Loummjoso hofiko Anitu hungkunomo upa'nimentohofofoho. Anitu nifo'ma'mentiso so'no hofiko mofonjanisiyo'njo imentohofofoho. Oseso olohonta ngko wopingo humaleno.

¹⁸ A'amu sohwa ngkimo yo'mayo wonyo won-tohofantife yalokwofo somta'ni Anitu ngkimo nontimahwosi ahwomomjo ango kako mokosyohumaso sopo womenihumaji'montonoho. Osopo nohumahm'mo kakoe yofe ne'no woho'nomahm'monnoho. Nehopeho.

¹⁹ Hungkuno nom'ne wakil'monne'no yohono. Kiko nje a'amufu eso a'amu Akwila'nji kakoe ape Pilisila'nji Ounesifoulosi'montohwantnne'no uso.

²⁰ Elastos kako ango Koulin sopo ne'no humaho. Tiloufimos kako mnokino tipemahoningki ngko kakimo ango Miletos sopo uliko'ma'mentohefoho.

²¹ Kiko komo'no fi'pe. Kiko ifoyo hamnosom'mofape sohonta kiko jefo somo komo'no fi'pe.

Olo a'amulo kikine'no nakwoe a'amuhwe kilalokwofo. Hofikoe yofeso Yupulos, Piyutenis, Linos, Kiloutiya oso hwanji a'amu Kilais Jisasimo simeho hi'ntnnono uy'wo'n'ngkohoho olopo humalofo sonji kilalokwofo.

²² Nakwoe Hwe Engo Anitu kiko'nji wohu-mano. Kakoe hitoho so'nji sekumo wosemokosyohumano. Olo hungkuno loso ngko Pouli'ni mt'i'mokohono. Osohopeho.

**Mpohwoe Hungkuno Songofoho
The New Testament and Genesis in the Safeyoka
(Ampeeli-Wojokeso) language of Papua New Guinea
Buk Stat na Nupela Testamen long tokples Safeyoka
long Niugini**

copyright © 1988 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Ampeeli-Wojokeso (Safeyoka)

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2011-12-15

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 31 Aug 2023

f526da1e-a607-571c-ba86-56367d7583f3